

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
Den Haag

Directie Integratie Europa
Bezuidenhoutseweg 67
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Datum 2 december 2005
Kenmerk DIE-918/05
Blad 1
Bijlage(n) 1
Betreft Kabinetsreactie CPB-rapport

Behandeld Cees Bansema
Telefoon 070 - 348 4878
Fax 070 - 348 6381
Cees.bansema@minbuza.nl

Zeer geachte voorzitter,

Hierbij treft u de reactie van het Kabinet aan op het verzoek van uw Kamer van 24 november jl., met een appreciatie van het rapport van het Centraal Planbureau, "Europa: financiële perspectieven in perspectief".

De Staatssecretaris voor Europese Zaken,

Atzo Nicolai

BIJLAGE I

KABINETSREACTIE OP HET RAPPORT VAN HET CENTRAAL PLANBUREAU, “EUROPA: FINANCIËLE PERSPECTIEVEN IN PERSPECTIEF”

In het proceduredebat d.d. 24 november jl. is de regering verzocht om een reactie, bij voorkeur voor het notaoverleg over het werkprogramma van de Europese Commissie, op het rapport “Europa, financiële perspectieven in perspectief” van het Centraal Plan Bureau (CPB). Dit document is een actualisering en Engelse vertaling van hoofdstuk 6 uit de Macro Economische Verkenning 2006 over hetzelfde onderwerp.

Het CPB-rapport betreft een actualisering en Engelse vertaling van hoofdstuk 6 uit de Macro Economische Verkenning 2006 over hetzelfde onderwerp. Het CPB concludeert dat burgers profijt hebben van de Europese integratie en dat beleidscoördinatie op EU niveau overlap en tegenstrijdige acties tussen overheden voorkomt. Tegelijkertijd concludeert het CPB dat de EU-begroting verder omlaag kan als het principe van subsidiariteit meer strikt wordt toegepast.

De regering is het daarmee eens. Europa is en blijft belangrijk. Nederland heeft veel te danken aan de Europese integratie en profiteert daar ook nu nog van op veel verschillende manieren. Zo meldt de CPB-notitie dat uit economische studies blijkt dat door de toename van de intra-Europese handel de gemiddelde EU-burger 10% meer verdient dan zonder Europese integratie het geval zou zijn geweest. Dat betekent echter niet, dat niet kritisch gekeken mag worden naar de toegevoegde waarde van de uitgaven van de Unie.

Nederland is van mening dat de begroting van de Unie een weerslag moet zijn van de uitdagingen waarvoor de Unie staat. Een moderne begroting met een juiste balans tussen oude (landbouwbeleid, structuurbeleid) en nieuwe beleidsterreinen (JBZ, extern beleid, Lissabon). De Nederlandse benadering in de onderhandelingen over nieuwe financiële perspectieven voor de periode 2007/13 (hierna: FP-onderhandelingen), dat zich kort laat samenvatten in de slagzin: ‘nieuw voor oud’, is gebaseerd op dit uitgangspunt.

Meer concreet concludeert het CPB dat de structuurfondsen alleen ten goede moeten komen aan de arme Lidstaten. Nederland is het daar volledig mee eens. Deze cohesiebenadering is ook steeds het Nederlandse uitgangspunt geweest in de FP-onderhandelingen. Rijke lidstaten kunnen zorg dragen voor de eigen arme regio's. Het is echter realistisch te veronderstellen dat in de komende FP-periode ook rijke lidstaten nog steun zullen krijgen uit de structuurfondsen. Nederland zal zich ervoor blijven inzetten dat de omvang van deze steun zo veel mogelijk beperkt wordt (met

name wat betreft doelstelling 1 (convergentie) en 2 (concurrentie)). Indien er echter als uitkomst van de FP-onderhandelingen toch geld gaat naar rijke lidstaten, dan wil NL wel zijn 'fair share'.

Daarnaast zal Nederland zich ervoor inzetten dat deze cohesiebenadering het uitgangspunt wordt voor de structuurfondsparagraaf in de 'review clause'. Deze review is een belangrijk onderdeel van de FP-onderhandelingen. Het moet een tijdspad en aanbevelingen bevatten om de EU-begroting in de toekomst moderner, effectiever en efficiënter te maken. Het principe van subsidiariteit zou daarbij wat Nederland betreft leidend moeten zijn.

Het CPB doet ook concrete aanbevelingen ten aanzien van de landbouwwuitgaven. Het meent dat inkomenstoelagen in de toekomst alleen te rechtvaardigen zijn, wanneer ze direct gekoppeld zijn aan maatschappelijk gewaardeerde producten en diensten als leefbaarheid van platteland en waardevolle landschappen. Vervolgens stelt het CPB dat het in de rede ligt dergelijke doelen beter nationaal of regionaal bepaald en betaald kunnen worden dan op communautair niveau.

Het betoog van het CPB sluit in zekere zin aan op de ontwikkeling die zich in het EU-landbouwbeleid reeds voordoet, waarbij inkomenssteun is gekoppeld aan maatschappelijke randvoorwaarden (cross compliance en goede landbouwpraktijk) en waarin het belang van marktondersteuning afneemt ten gunste van plattelandsbeleid. Deze ontwikkelingen worden door Nederland gesteund. Echter ook na de midterm review van 2003 gaat het Europees landbouwbeleid nog gepaard met markt- en handelsverstoringen die kosten met zich meebrengen voor burgers (als consumenten en als belastingbetalers), het milieu en ontwikkelingslanden. In de toekomst zijn daarom verdere aanpassingen nodig.

De Nederlandse positie ten aanzien van landbouw is verder beschreven in de brief van Staatssecretaris van Gennip en minister Veerman van 1 juli 2005 en de brief van Minister Veerman van 8 juli 2005 namens het kabinet aan de Tweede Kamer. Daarin staat onder andere dat Nederland al voor de komende FP-periode voor gedeeltelijke cofinanciering is van de directe inkomenssteun aan boeren. Nederland steunt dus de lijn dat lidstaten deels zelf de kosten moeten dragen voor landbouwbeleid. Voor de komende periode is een volledige cofinanciering echter niet haalbaar. Op de lange termijn zal het totale beslag op de EU-begroting van landbouw fors omlaag moeten. Dat kan deels door cofinanciering, maar ook door verdere bezuinigingen op dit beleidsonderdeel.

De suggestie van het CPB om in de toekomst alleen nog steun te geven indien sprake is van een expliciet sociale of landschappelijke toegevoegde waarde is een interessant

uitgangspunt, dat goed bruikbaar lijkt voor een discussie hierover in het kader van de 'review clause'. Wel geldt ook bij deze uitgaven dat het principe van subsidiariteit leidend moet zijn.

Het CPB stelt ten slotte dat indien deze uitgangspunten worden toegepast, de EU-begroting fors omlaag kan en dat netto-posities van lidstaten dicht bij elkaar komen te liggen. Een rebate voor het VK zou dan niet meer nodig zijn. Dit is waar. In de komende FP-periode en waarschijnlijk ook nog daarna zullen deze uitgangspunten echter niet volledig gerealiseerd worden. Om in de komende FP-periode en op de langere termijn qua netto positie in een groep terecht te komen van lidstaten met een vergelijkbaar welvaartsniveau, blijft Nederland zich daarom hard maken voor een duurzame correctie via de Eigen Middelen.